

6. Lulich, J. P., Osborne, C. A. (2011). Voiding urohydropropulsion. *Nephrology and urology of small animals*, 375-378.
7. Cruciani, B., Vachon, C., Dunn, M. (2020). Removal of lower urinary tract stones by percutaneous cystolithotomy: 68 cases (2012–2017). *Veterinary Surgery*, 49 (S1). <https://doi.org/10.1111/vsu.13398>.
8. Morgan, M., Forman, M. (2015). Cystoscopy in dogs and cats. *Veterinary Clinics of North America: Small Animal Practice*, 45(4), 665–701. <https://doi.org/10.1016/j.cvsm.2015.02.010>.
9. McCarthy, T. C. (2021). *Veterinary endoscopy for the small animal practitioner*. Wiley Sons, Limited, John.
10. Berent, A. C. (2011). Ureteral obstructions in dogs and cats: a review of traditional and new interventional diagnostic and therapeutic options. *Journal of Veterinary Emergency and Critical Care*, 21(2), 86–103. <https://doi.org/10.1111/j.1476-4431.2011.00628.x>.
11. Fernee, R. M. (2016). Treatment of ureterolithiasis in feline patients. *The Veterinary Nurse*, 7(9), 526–529. <https://doi.org/10.12968/vetn.2016.7.9.526>.

УДК [636.09:616-002.828]:636.7.8

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ЛІКУВАННЯ ДЕРМАТОМІКОЗІВ У СОБАК ТА КОТІВ

М. Тимошенко, здобувач вищої освіти

Науковий керівник – **А. Іовенко**, канд. вет. наук, доцент

Миколаївський національний аграрний університет

У статті аналізуються сучасні підходи до лікування дерматомікозів (трихофітія та мікроспорія) у собак та котів, наводяться сучасні протигрибкові препарати системної та місцевої дії.

Ключові слова: дерматомікози, собаки, коти, лікування, мікроспорія, трихофітія.

Вступ

У сучасному суспільстві собаки та коти займають дуже важливе місце, і є вкрай незамінними у багатьох сферах життя людини, тому питання, які стосуються здоров'я та життя цих видів тварин, є актуальними.

Інфекційні хвороби є головною проблемою власників домашніх тварин та утримувачів розплідників, і тільки зрозумівши сутність цих захворювань, можна прийти до ефективних методів профілактики та контролю розповсюдження інфекцій.

Огляд літератури

Дерматомікози – це інфекційні захворювання тварин і людей, які характеризуються ураженням шкіри та її похідних патогенними грибами – дерматофітами [1, 2].

Трихофітія – мікозне захворювання багатьох видів тварин та людини, в тому числі собак та котів, для якого характерна поява на шкірі різко окреслених вогнищ, які лущаться та мають висівкоподібну поверхню або запальну реакцію шкіри волосяних фолікулів.

Мікроспорія – мікозне захворювання тварин, яке клінічно проявляється поверхневим запаленням шкіри, обламуванням волосся та ураженням кігтів.

Захворювання на трихофітію та мікроспорію зустрічається в багатьох країнах світу, у тому числі в Україні [3, 4].

У собак та котів трихофітію часто викликає *Trichophyton mentagrophytes* та *Tr. gypseum*. Мікроспорію у собак та котів частіше викликає *Microsporum canis* (можливо більше 90% шкірних хвороб котів та 50-70% собак), а також *Microsporum gypseum*.

До трихофітії та мікроспорії дуже чутливий молодняк собак та котів, особливо сприйнятливі тварини з пониженою резистентністю, а також при нестачі у раціонах білків та вітамінів. Шлях зараження – контактний: собаки й коти інфікуються під час обнюхування, облизування та бійки. Тварини хворіють в любую пору року, але частіше восени та взимку [4, 5, 6].

Дерматомікози проходять спорадично або у вигляді незначних ензоотій. У густонаселених міських районах мікроспорія може набувати значного поширення серед бездомних бродячих собак та котів, уражати велику кількість тварин, включаючи кімнатних, які заражаються під час прогулянок та тічки. Характерною особливістю мікроспорії є висока контагіозність, постійна циркуляція збудника в інфікованих осередках серед бродячих собак та котів, тривале збереження грибків у зовнішньому середовищі [6, 7, 8].

Діагностика дерматомікозів базується на клінічних ознаках хвороби, мікроскопії відібраного з уражених ділянок шкіри волосся, культуральному методі шляхом посіву патологічного матеріалу на живильні середовища, а при мікроспорії – проведення люмінесцентного методу діагностики ураженого волосся [7, 8].

Лікування дерматомікозів проводиться препаратами для зовнішнього застосування: санодерм мазь, мікостоп краплі, мікостоп спрей, мікосепт спрей, імаверол, Зооміколь спрей, шампуні з міконазолом та хлоргексидином, з кетоконазолом та хлоргексидином тощо.

Застосовують також препарати для перорального застосування при генералізованих ураженнях шкіри тварин, коли місцева терапія слабоефективна. Препарати мають побічні ефекти на шлунково-кишковий тракт та печінку (гепатотоксична дія). Їх слід призначати з обережністю!!! До них відносять:

- кетоконазол,

- ітраконазол або флуконазол,
- тербінафін.

Ітраконазол, 5 мг/кг маси тіла тварини, препарат не слід призначати вагітним собакам та кішкам.

Противогрибковий засіб *Інтрамік* для собак та котів від мікозів та дерматофітозів флакон 50 мл.

Тербінафін, 20–40 мг/кг маси тіла тварини.

Кетоконазол, 5 мг/кг маси тіла тварини, кетоконазол - тератогенний і його не можна призначати вагітним собакам та кішкам. Іноді спостерігаються анорексія, блювота і діарея. Кетоконазол має гепатотоксичну дію, включно із підвищеною активністю аланінтрансамінази у сироватці крові.

Профілактика та заходи боротьби:

- проводять планові профілактичні дезінфекції та дератизації у розплідниках собак;
- не допускають контакту собак та кішок з бродячими тваринами;
- під час профілактичного карантинування ретельно оглядають шкіру тварин, а при підозрі на захворювання проводять лабораторні дослідження патологічного матеріалу [9, 10].

При появі захворювання хворих ізолюють та лікують.

Список використаних джерел

1. Іовенко А. В., Панікар І. І., Юсип В., Платонова М. Епізоотологічний моніторинг дерматомікозів котів в місті Одеса. *Аграрний вісник Причорномор'я (ветеринарні науки)*. 2019. Вип. 93. С.75-78.
2. Іовенко А. В., Беспечальних Д. С. Дерматофітоз у собак та котів (оглядова стаття). *Вирішення сучасних проблем у ветеринарній медицині : матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (м. Полтават, 15-16 лютого 2021 р.)*. Полтава: ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс», 2021. С. 88-89.
3. Іванов Г. В., Лаврова І. Г. Значення свійських м'ясоїдних у розповсюдженні дерматомікозів серед мешканців великого міста. *Аграрний вісник Причорномор'я*. 2007. Вип. 39. С. 35-37.
4. Іванов Г. В., Атамась В. Я. Ретроспективний епізоотологічний аналіз захворюваності та її сезонності при дерматомікозах собак і котів. *Ветеринарна медицина України*. 2003. № 4. С. 29-31.
5. Семенець О.Г. У кішки лишай. *Здоров'я тварин та ліки*. 2002. № 6. С. 13.
6. Іовенко А.В., Коваль Г.М. Моніторинг заразних хвороб шкіри собак та котів в місті Одеса. *Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С.З. Гжицького (ветеринарні науки)*. 2019. Т. 21, Ч.1, № 93. С. 160-163.
7. Лівощенко Л. П., Ольша Ю. В. Мікроспорія собак в умовах міста Севастополя. *Вісник Сумського НАУ*. 2007. Вип. 2 (18). С. 73-76.

8. Пономаренко Г. В. Поширення збудників дерматофітозів собак і котів у місті Харкові. *Актуальні аспекти біології тварин, ветеринарної медицини та ветеринарно-санітарної експертизи: матеріали II міжнародної науково-практичної конференції викладачів і студентів* (м. Дніпро, 1-2 червня 2017 р.). Дніпро, 2017. С. 97-98.

9. Скрипник В. Г., Стецюра Л. Г. Проблеми дерматомікозів дрібних тварин. *Матеріали II міжнародного конгресу спеціалістів ветеринарної медицини* (м. Київ, 3-4 серпня 2004 р.). Київ, 2004. С. 7-8.

10. Іовенко А. В, Пивоварова І. В. Заразні хвороби шкіри собак: навчальний посібник. Одеса, 2022. 45 с. URL: <http://lib.osau.edu.ua/jspui/handle/123456789/3637>.